

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Innovative Leadership of School's Administrators Affecting Innovative Organization of
Schools under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 3

อำภา ไชยพะ¹, หทัย น้อยสมบัติ², ภัทรวรรณ คำแปล³ และ ชัยยนต์ เพาพาน⁴
Ampa Chaitha¹, Hatai Noisombut², Pattarawan Kamplae³ and Chaiyon Paophan⁴

Received : 10 มิ.ย. 2563

Revised : 30 มิ.ย. 2563

Accepted : 30 มิ.ย. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา และ 3) สร้างสมการพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .840 และ .820 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. องค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านการบริหารความเสี่ยง (X_5) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_3) ด้านความยืดหยุ่น (X_4) และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งห้าร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 85.10 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์พยากรณ์ โดยใช้คะแนนดิบ } Y' = .240 + .237X_1 + .192X_5 + .176X_3 + .175X_4 + .164X_2$$

$$\text{สมการพยากรณ์ ใช้คะแนนมาตรฐาน } Z'_y = .247Z_{X1} + .199Z_{X5} + .218Z_{X3} + .194Z_{X4} + .172Z_{X2}$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ความเป็นองค์การนวัตกรรม

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study innovative leadership of school's administrators; 2) study innovative organization of schools, and 3) create the prediction equations of innovative

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
อีเมล: queenbsirapapa@gmail.com

² อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

³ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Master Student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University,
Email: queenbsirapapa@gmail.com

² Lecturer in Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

³ Lecturer in Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

⁴ Assistant Professor, Ph.D., Lecturer in Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

leadership of school's administrators affecting innovative organization of schools under the office of Roi Et primary educational service area 3. The samples were 323 administrators and teachers in schools under the office of Roi Et primary educational service area 3 in 2018 academic year. The research instrument used for data collection was a five rating scales questionnaire with reliabilities of Cronbach's alpha coefficient were 0.901 and 0.820. The statistical techniques employed in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation Coefficient. Regression equations were created for predicting dependent variables through Stepwise Multiple Regression analysis. The research findings were as follows:

1. The level of innovative leadership of school's administrators of schools in the office of Roi Et primary educational service area 3 in overall and individual aspect were at a high level.
2. The level of innovative organization of schools in the office of Roi Et primary educational service area 3 in overall and individual aspect were at a high level.
3. Innovative leadership of school's administrators affecting innovative organization of schools under the office of Roi Et primary educational service area 3, there were 5 aspects: vision (X_1), risk management (X_5), team working (X_3), flexibility (X_4) and creativity (X_2). It could predict 85.10%. The prediction equations could be written as follow:

The regressive equation in the form of raw score (Unstandardized Score)

$$Y' = .240 + .237X_1 + .192X_5 + .176X_3 + .175X_4 + .164X_2$$

The regressive equation in the form of standard score (Standardized Score)

$$Z'_y = .247Z_{X1} + .199Z_{X5} + .218Z_{X3} + .194Z_{X4} + .172Z_{X2}$$

Keywords : Leadership, Innovative leadership, Innovative organization

บทนำ

ความท้าทายที่ทุกองค์กรจะต้องเผชิญทั้งในปัจจุบันและอนาคตนั้น เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน การพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารโทรคมนาคม จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลไปสู่การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ทำให้องค์กรต้องมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีที่จะรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้น และต้องพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพื่อการดำรงอยู่ขององค์กร ซึ่งตั้งแต่ปี ค.ศ.1950 เป็นต้นมา องค์กรส่วนใหญ่ได้นำกลยุทธ์ที่หลากหลายมาใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร ทั้งด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) คุณภาพ (Quality) ความยืดหยุ่น (Flexibility) และในปัจจุบันองค์กรได้นำกลยุทธ์เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ในสินค้าและบริการ รวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาใช้อย่างแพร่หลาย (Merx-Chermin and Nijhof, 2005 : 136) แนวคิดเรื่องนวัตกรรมจึงถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่องค์กรนำเข้ามาใช้ในการแข่งขัน เพื่อให้การดำเนินกิจการต่าง ๆ สามารถสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ หรือวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าและสร้างแรงจูงใจให้กับลูกค้า โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อความมั่นคงในการดำเนินกิจการ (Drucker, 2002 : ออนไลน์) ดังนั้นนวัตกรรมจึงมีความสำคัญต่อการแข่งขันทางธุรกิจเป็นอย่างมาก เพราะไม่ใช่เป็นเพียงแค่สิ่งที่จะช่วยเสริมศักยภาพขององค์กรเท่านั้น แต่นวัตกรรมถือเป็น “ความจำเป็นพื้นฐานขององค์กร” ถ้าหากองค์กรใดที่ไม่มีนวัตกรรม องค์กรนั้นก็ขาดความสามารถในการแข่งขัน ทำให้ต้องสูญหายไปจากกลุ่มธุรกิจ

Palmisano ผู้บริหารระดับสูง (CEO) ของ IBM กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นสิ่งที่ธุรกิจ และสถาบันทุกประเภทกำลังแสวงหา เพื่อรับมือกับโลกที่กำลังแบนลง และการแข่งขันเข้มข้นมากขึ้น การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ ให้มีความแตกต่างเป็นเอกลักษณ์ของธุรกิจ จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อนำไปใช้สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ขององค์กร ซึ่งปัจจัยหนึ่งในการสร้างความแตกต่างที่ล้ำสมัยไม่เหมือนใครทำให้ความสามารถด้านนวัตกรรม (Innovation) กลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ของทุกองค์กร (น้ำค้าง ไชยพุม, 2549 : 94-111) สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการ เห็นความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กร

แนวคิดเรื่องนวัตกรรมจึงเป็นอาวุธสำคัญในการบริหารจัดการ เพราะนวัตกรรมทำให้องค์การประสบความสำเร็จ และดำรงอยู่ได้ในการแข่งขันทางธุรกิจ

โรงเรียนก็เป็นหน่วยงานที่เปรียบได้กับองค์กร ๆ หนึ่ง เป็นการบริหารราชการอยู่ในระดับภาคปฏิบัติของการบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา คือ มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ของทางหน่วยงานต้นสังกัดในแนวเดียวกัน ผลสำเร็จจากการจัดการศึกษาไม่เท่ากัน โดยมีตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา จากผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา (LAS) ผลทดสอบระดับประเทศ (O-net) และระดับสากล ได้แก่ PISA โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสถานศึกษา หรือเป็นผู้นำครูในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากการศึกษาสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสถานการณ์ศึกษาไทยในเวทีโลก ซึ่งให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการศึกษาไทยโดยรวม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีนวัตกรรมทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

การบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้นำหรือหัวหน้า จากการที่ผู้นำถือเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กรต่อผู้บังคับบัญชา และต่อผลงานในองค์กร ลักษณะของผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติและผลงานต่อองค์กร และเป็นปัจจัยที่ช่วยผลักดันองค์กรให้เกิดความเจริญขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนนำพาองค์กรให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตหรือผลงานขององค์กร ถ้าผู้นำมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่เหมาะสมก้าวทันต่อเทคโนโลยี จะผลักดันให้งานในองค์กรก้าวหน้าไปด้วยกันก็จะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่องค์กรได้ โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนให้มีประสิทธิผล ภาวะผู้นำเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้นำนั้น ๆ มีคุณสมบัติ มีความสามารถ และมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับตำแหน่งเพียงใด ในการบริหารงานจำเป็นต้องแสดงภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงาน เพราะภาวะผู้นำมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน ฉะนั้น ผู้บริหารจะต้องแสดงภาวะผู้นำให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธา ความเชื่อมั่น และความเลื่อมใสในตัวผู้บริหาร เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบทบาทและหน้าที่แล้วผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำ ในขณะที่ผู้นำอาจไม่ใช่ผู้บริหาร เพราะฉะนั้นผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จสูงสุดจะต้องเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ ทำนองเดียวกันกับผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำจะเกิดผู้นำแทรกซ้อนในองค์กร ผู้บริหารคนนั้นจะมีความยุ่งยากในการบริหารงานและล้มเหลวในที่สุด ส่วนหนึ่งที่ชี้ชัดถึงความแตกต่างของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ กับผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำจะบริหารงานโดยอาศัยอำนาจตามขอบเขตหน้าที่ที่ระบุไว้ตามกฎหมายหรือข้อจำกัดเท่านั้น ส่วนผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำนั้นจะพยายามหลีกเลี่ยงอำนาจที่มีอยู่ แต่จะสร้างศรัทธาบรรมีโน้มน้าวให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย (สุพล ธรณี, 2539 : 1)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าผู้นำควรมีภาวะผู้นำในเชิงนวัตกรรม ซึ่งเป็นความสามารถที่ผู้นำจะนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้คุณภาพทัดเทียมกับอาณานิคมประเทศ ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3
2. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

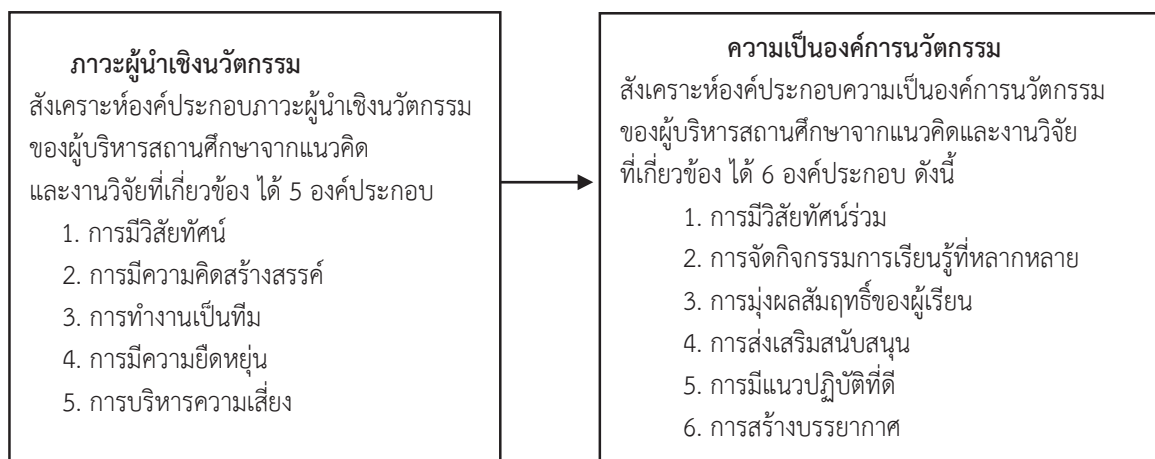
กรอบแนวคิด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดและงานวิจัยของ George (2012 : 23), Miller, Sumner and Deane (2009 : 105-113), Pollock (2001 : 203-205), Roscorla (2010 : online), ขวัญชนก โตนาค (2556 : 134-135), เวียงวิวรรณ์ ทำทูล และวัลลภา อาริรัตน์ (2557 : 31-38), อรรธิกา พังงา (2555 : ออนไลน์) และอรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์ (2553 : 82-86) ได้ 5 องค์ประกอบเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความคิดสร้างสรรค์ 3) การทำงานเป็นทีม 4) การมีความยืดหยุ่น และ 5) การบริหารความเสี่ยง

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นองค์การนวัตกรรม จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Quinn and Spreitzer (1991 : 115-142), Higgins (1995 : 105), Adair (1996: 100-113), Tidd, Bessant and Pavitt (2001 : 96-100), Microsoft Educator Network (2003 : online), Christiansen (2000 : 205), Fulton Schools (2014 : online), พสุ เดชะรินทร์ (2546 : 104), กิรติ ยศยิ่งยง (2552 : 45-50), โรงเรียนตรุณสิกขาลัย (2553 : ออนไลน์), ขวน ภารังกุล (2556 : 152) และ องค์การ ประจันเขตต์ (2557 : 1-3) ได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 4) การส่งเสริมสนับสนุน 5) การมีแนวปฏิบัติที่ดี และ 6) การสร้างบรรยากาศ ผู้วิจัยจึงสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปรพยากรณ์

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,065 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 : ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2561 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970, อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 34-35) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน แล้วทำการสุ่ม

แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .840 และ .820

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากโรงเรียนที่มีผู้บริหารและครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยการนำแบบสอบถามและซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าของผู้วิจัย ใส่ในซองรับเอกสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 โดยมีจำนวนแบบสอบถาม 323 ฉบับ

3.3 เก็บแบบสอบถามคืนโดยการให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับทางไปรษณีย์ภายใน 14 วัน โดยโทรนัดหมายล่วงหน้า ผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 310 ฉบับ สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน ที่ไม่ตอบแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบด้วยตัวเองและนำแบบสอบถามให้ตอบใหม่

3.4 รวมแบบสอบถามที่ส่งกลับทางไปรษณีย์ จำนวน 310 ฉบับ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบด้วยตัวเอง 13 ฉบับ รวมทั้งหมด 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายด้านและโดยรวม กำหนดการแปลผลเป็นช่วงคะแนนเฉลี่ย

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คำนวณด้วยสูตรของเพียร์สัน มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ใช้การสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผล

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านความยืดหยุ่น และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.34	.414	มาก
2. ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.33	.419	มาก
3. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.26	.495	มาก
4. ด้านความยืดหยุ่น	4.30	.440	มาก
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.33	.413	มาก
โดยรวม	4.31	.440	มาก

2. ความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการสร้างบรรยากาศ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการมีแนวปฏิบัติที่ดีตามลำดับ
ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวม

ความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม	4.33	.409	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.35	.459	มาก
3. ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์	4.31	.438	มาก
4. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	4.31	.419	มาก
5. ด้านการมีแนวปฏิบัติที่ดี	4.25	.489	มาก
6. ด้านการสร้างบรรยากาศ	4.32	.462	มาก
โดยรวม	4.31	.446	มาก

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X1) ด้านการบริหารความเสี่ยง (X5) ด้านการทำงานเป็นทีม (X3) ด้านความยืดหยุ่น (X4) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X2) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งห้า ร่วมกันสมการพยากรณ์พยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ได้ร้อยละ 85.10 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตัวแปรพยากรณ์	องค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา				
	B	SE _b	β	t	p-value
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X1)	.817	.028	.849	28.886	.000
2. ด้านการบริหารความเสี่ยง (X5)	.432	.036	.449	12.047	.000
3. ด้านการทำงานเป็นทีม (X3)	.244	.031	.304	7.942	.000
4. ด้านความยืดหยุ่น (X4)	.179	.036	.198	4.995	.000
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X2)	.164	0.40	.172	4.096	.000
$R = .927, \quad R^2 = .859, \quad a = .240$					

เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = .240 + .237X_1 + .192X_5 + .176X_3 + .175X_4 + .164X_2$$

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .247Z_{X1} + .199Z_{X5} + .218Z_{X3} + .194Z_{X4} + .172Z_{X2}$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เป็นข้อความแสดงถึงความปรารถนาในการสร้างนวัตกรรม ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและกลยุทธ์การทำงานด้านนวัตกรรม ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบ สร้างวิสัยทัศน์ที่เน้นการสร้างนวัตกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงวิวรรณ ทำทูล และวัลลภา อารีรัตน์ (2557 : 31-38), สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง (2553 : 32), สมจิตร ชูศรีवास และหทัย น้อยสมบัติ (2562 : 53-61) และปวิวัฒน์ ยืนยิ่ง (2563 : 330-344) พบว่า วิสัยทัศน์ขององค์การมีความสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องทำให้บุคลากรทุกคน รู้ เข้าใจและมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์นั้น ทั้งนี้เพราะวิสัยทัศน์ร่วมเป็นสิ่งที่สร้างกำลังใจในการทำงานแก่สมาชิกในองค์การ เกิดความรู้สึกรักและสามัคคีกัน สมาชิกในองค์การมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การ จึงเกิดความมุ่งมั่น จริงจังที่จะทุ่มเททำงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์นั้น โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายของสถานศึกษา ไปถ่ายทอดให้กับบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดผลลัพธ์ หรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การต่อไป

รองลงมา คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการบริการความเสี่ยง ทั้งนี้ด้านการคิดสร้างสรรค์อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถค้นหา หรือแสวงหาแนวทางหรือวิธีการที่แปลกใหม่ที่แตกต่างมาใช้แก้ปัญหา ผู้บริหารสามารถค้นหาหรือแสวงหาแนวทางหลาย ๆ แนวทางแก้ปัญหาในเวลาอันรวดเร็ว แล้วเลือกแนวทางที่ดีที่สุดมาใช้แก้ปัญหา นอกจากนี้ผู้บริหารสามารถจัดการควบคุมความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสามารถกระจายความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิริติ ยศยิ่งยง (2552 : 45-50), สมจิตร ชูศรีवास และหทัย น้อยสมบัติ (2562 : 53-61) และปวิวัฒน์ ยืนยิ่ง (2563 : 330-344) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงาน นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องมี

ความสามารถในการกำหนดทิศทางที่มีความทันสมัย และความสามารถในการใช้นวัตกรรมได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหาร มีความรอบรู้ สติปัญญา เฉลียวฉลาด ไวต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการบริหารสถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะการบริหาร เพื่อเตรียมพร้อมในการแข่งขัน ด้านการจัดการศึกษา มีความคิดริเริ่มที่จะพัฒนาโรงเรียน มีการกระตุ้นจุดประกายจินตนาการของครูในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารมอบหมายงานที่ท้าทายและให้ความเป็นอิสระในความคิดมากขึ้น เพื่อให้ได้ตามเป้าที่ตั้งไว้ร่วมกันทำให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการกระตุ้นความคิดของครูให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการวาดฝันให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาร่วมกัน

ส่วนด้านการบริการความเสี่ยงผู้บริหารมีความคิดรอบคอบ ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจแก้ปัญหา ทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บริวัฒน์ ยืนยง (2563 : 330-344) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกถึงความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์บนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนร่วมกับบุคลากรในการจัดทำระบบควบคุมภายใน เพื่อพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นด้าน ๆ ผู้บริหารจะต้องกล้าทำหรือปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ ๆ แปลกใหม่ ขอบความท้าทาย กล้าเสี่ยงบนหลักของเหตุและผล ผ่านกระบวนการพิจารณาไตร่ตรอง ประเมินสถานการณ์หรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดนวัตกรรม

2. ผลการศึกษาความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลาย โดยยึดเนื้อหาสาระของบทเรียนที่มีความหลากหลายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ องค์กร ประจันเขตต์ (2557 : 45-51) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศสถานศึกษาให้ครู อาจารย์มีแรงจูงใจที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการลดขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยาก หรือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยการจัดสรรทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเวลาอย่างเพียงพอ สรรหาแหล่งความรู้ที่จะเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากภายนอก ทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ วิทยาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้กับครู โดยคำนึงถึงความต้องการของครู อาจารย์เป็นหลัก

3. จากผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร กับความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จึงมีความพยายามในการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นองค์การนวัตกรรมไปด้วย แต่เนื่องจากสถานศึกษาประกอบด้วยหลายส่วน ครูและบุคลากรมีความแตกต่างกัน อาจเป็นสาเหตุให้สถานศึกษาเป็นองค์การนวัตกรรมได้ช้า ดังนั้นผู้บริหารสถานควรมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนเพื่อทราบจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ แล้วจึงหาข้อยุติกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนตั้งเป้าหมายร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนแนวความคิดในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูมีความยืดหยุ่นในการปรับแนวคิด และวิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารคิดนอกกรอบและบูรณาการวิธีการทำงานได้หลากหลาย โดยไม่ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์รูปแบบเดิมที่เคยคิดมาก่อน เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่แตกต่าง จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มที่จะพัฒนาโรงเรียน มีอารมณ์ขัน ไม่ตึงเครียดกับงานจนเกินไป กระตุ้นความคิดของครูให้เกิดจินตนาการในการวาดฝันให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาร่วมกัน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนให้เกิดความเชื่อมั่น น่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจ ยอมรับในกระบวนการทำงานของคณะครูทุกคนที่ทำงานร่วมกัน และรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการมอบหมายงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรารค์ จันทรเกษม, วรกุล วิเศษศรี และสุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2558 : 138-144), ณัฐ ธาระสืบ, นิภา รุ่งเรืองวุฒิไกร, กฤติยา นงวนิชย์ และ ชัยฤทธิ์ ทองรอด (2562 : 546-559) และวิทยากร ยาสิงห์ทอง และกนกอร สมปราชญ์ (2562 : 234-244) พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานและความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้หมายถึงหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในภาพรวมสูงขึ้น จะทำให้บุคลากรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน และมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความยืดหยุ่น และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ซึ่งได้อภิปรายได้ดังนี้ ด้วยในยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาต้องการมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบรู้ สติปัญญาเฉลียวฉลาด ไวต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการบริหารสถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะการบริหารโดยใช้นวัตกรรมในการศึกษา และในสถานศึกษา ในการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและกลยุทธ์การทำงานด้านนวัตกรรม ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบ สร้างวิสัยทัศน์ที่เน้นการสร้างนวัตกรรมได้ และผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การสร้างนวัตกรรมของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงวิวรรณ ทำทูล และวัลลภา อาริรัตน์ (2557 : 31-38) พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศองค์การนวัตกรรม ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านความมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ และด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการเป็นองค์การขีดสมรรถนะสูง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยากร ยาสิงห์ทอง และกนกอร สมปราชญ์ (2562 : 234-244) พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูทุกด้าน ได้แก่ การทำงานเป็นทีม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การมีอิทธิพลและการโน้มน้าวการสอนงาน และการเป็นที่ปรึกษา ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และความเสี่ยง และสอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ ศรีสนิท และไกรวัฒน์ เทศบุตร (2563 : 20-30) พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา มี 4 ด้าน คือ ด้านการมีบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ แต่กลับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม

1.2 จากการวิจัยพบว่า ด้านการมีแนวปฏิบัติที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนยังขาดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมความรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมในสถานศึกษา ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ใช้ PLC เพื่อให้เกิดทักษะการทำงานเป็นทีมที่ดีให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้มีโอกาสนำตนเอง หรือเพิ่มเติมองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับจากชุมชน สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริงโดยศึกษาในรูปของกรณีศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาในระดับอื่น ๆ ในพื้นที่อื่น หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.3 ควรทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูและนักเรียนโดยศึกษาตัวแปรด้านอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม แนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญชนก โตนาค. (2556). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4), 134-135.
- ชวน ภารังกุล. (2556). *การศึกษาความเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดราชบุรี*. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- ณัฐ ธาระสืบ, นิภา รุ่งเรืองวุฒิไกร, กฤติยา นงวนิชย์ และชัยฤทธิ์ ทองรอด. (2562). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประสิทธิภาพของผู้นำและความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 9(2), 546-559.
- ณัฐวุฒิ ศรีสินทิ และโกวิทย์ เทศบุตร. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 11(1), 20-30.
- น้ำค้าง ไชยพุม. (2549). นิยามใหม่ของ “สามารถ”. *ผู้จัดการ*, 23(272), 94-101.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีวัฒน์ ยืนยง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 4(3), 330-344.
- พสุ เดชะรินทร์. (2546). *Balance Scorecard รู้ลึกในการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนตรุลสิกขาลัย. (2553). *โรงเรียนตรุลสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2561, จาก <http://e-school.kmutt.ac.th/theory.php>
- วิทยากร ยาสิงห์ทอง และกนกพร สมปราชญ์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 11(3), 234-244.
- เวียงวิวรรณ ทำมูล และวัลลภา อาธิรัตน์. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 37(3), 31-38.
- สมจิตร ชูศรีवास และหทัย น้อยสมบัติ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 9(3), 53-61.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง. (2553). *ภาวะผู้นำไฟบริการ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัย*. ขอนแก่น: คลังน่านวิทยา.
- สุพล ธรณี. (2539). *การศึกษาการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.obec.go.th>
- องค์การประกันเขตต์. (2557). องค์การแห่งนวัตกรรมการศึกษา ทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(1), 45-51.
- อรรธิกา พังงา. (2555). *เส้นทางสู่การสร้างองค์กรนวัตกรรม*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2561, จาก <http://articles.citu.tu.ac.th/wpcontent/uploads/2013/04/Research10new.pdf>.
- อรรวรงค์ จันทร์เกษม, วรกุล วิเศษศรี และสุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของพนักงานและพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมการผลิต. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 8(1), 138-144.
- อรอนงค์ ไรจน์วัฒนบุลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Adair, J.E. (1996). *Effective Innovation: How to Stay Ahead of the Competition*. London: Pan Books.
- Christiansen, J.A. (2000). *Building The Innovative Organization: Management Systems that encourage Innovation*. Hampshire: Macmillan Press.
- Drucker, P. (2002). *Our Definition of Leadership*. (Online). Retrieved January 8, 2008, From <http://www.teal.org.uk/Leadership/definition.html>

- Fulton Schools. (2014). *Fulton County Schools Innovation Update: We are ready*. Retrieved July 10, 2018, From <http://www.pearsoned.com/education-blog/fulton-county-schools-innovation-update-we-are-ready/>
- George Asamoah. (2012). *Factors Which Influence the Buying Behaviours of Customers with Multiple Regular Customer Cards*. Degree Thesis (International Business): Arcada.
- Higgins, J.M. (1995). *Innovate or Evaporate: Test & Improve Your Organization's IQ-It's Innovation Quotient*. New York: New Management.
- Merx-Chermin, M., and Nijhof, W.J. 2005. Factors influencing knowledge creation and innovation in an organization. *Journal of European Industrial Training*, 29(2), 135-147.
- Microsoft Educator Network. (2003). *Microsoft Innovative Educator Programs*. Retrieved July 10, 2018, From <https://education.microsoft.com/GetTrained>
- Miller, W.J., Sumner, A.T. and Deane, R.H. (2009). Assessment of quality management practices within the healthcare industry. *American Journal of Economics and Business Administration*, 1(2), 105-113.
- Pollock, S.E. (2001). *Organization Behavior* (9th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Quinn, R.E., and Spreitzer, G.M. (1991). The Psychometrics of the Competing Value: Culture Instrument and an Analysis of the Impact of Organizational Culture on Quality of Life. *Research in organizational change and development*, 5(1), 115-142.
- Roscorla, T. (2010). The 7 steps to Innovative leadership. Retrieved July 10, 2018, From <http://www.convergemag.com/policy/the-7-Elements-of-InnovativeLeadership.html>
- Tidd, J., Bessant, J., and Pavitt, K. (2001). *Managing Innovation Integrating Technological Market and Organization Change*. Chichester: John Willey & Sons.